

Návrh

USNESENÍ SNĚMU ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY

ze dne 2025

o Garančním fondu České advokátní komory

Sněm České advokátní komory se usnesl podle § 43 písm. d) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), takto:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1

Toto usnesení upravuje tvorbu a pravidla čerpání peněžních prostředků z Garančního fondu České advokátní komory (dále jen „Garanční fond“).

Čl. 2

(1) Garanční fond je určen k vyplacení náhrad osobám poškozeným trestnou činností advokáta v souvislosti s úschovou peněžních prostředků.

(2) Účelem vyplacení náhrady je zmírnění následků škody způsobené advokátem při úschově peněžních prostředků postupem podle části desáté zákona o advokacii. Povinnost advokáta nahradit způsobenou škodu tímto není dotčena.

ČÁST DRUHÁ

TVORBA FONDU

Čl. 3

(1) Garanční fond je tvořen odvody advokátů a advokátních společností provádějících úschovu peněžních prostředků podle části desáté zákona o advokacii.

(2) Odvod do Garančního fondu činí

a) 1 000 Kč, nebo

b) 2 000 Kč, jde-li o úschovu peněžních prostředků, které slouží k úhradě kupní ceny plynoucí z prodeje nemovité věci, která slouží k bydlení podle katastru nemovitostí,

a to za každou úschovu nahlášenou do elektronické knihy úschov podle 52k zákona o advokacii.

(3) Vykonává-li advokát advokacii jako společník společnosti, odpovídá za úhradu odvodu podle odstavce 2 touto společností.

(4) Odvod podle odstavce 2 uhradí advokát prostřednictvím elektronické platební brány, která je součástí zabezpečené zóny Portálu ČAK na webových stránkách České advokátní komory (dále jen „Komora“), a to před odesláním údajů o úschově do elektronické knihy úschov podle § 52k zákona o advokacii.

ČÁST TŘETÍ

POSKYTOVÁNÍ NÁHRADY Z GARANČNÍHO FONDU

Čl. 4

(1) O poskytnutí náhrady z Garančního fondu může požádat osoba, které advokát trestnou činností způsobil škodu v souvislosti s úschovou peněžních prostředků podle části desáté zákona o advokacii, jejíž identifikační údaje advokát nahlásil do elektronické knihy úschov postupem podle jiného stavovského předpisu, a která doloží pravomocné rozhodnutí soudu, kterým jí byl přiznán nárok na náhradu majetkové škody způsobené trestnou činností advokáta v souvislosti s úschovou peněžních prostředků, jakož i kvitanci nebo přehled o celkové výši vymoženého peněžitého plnění (dále jen „oprávněná osoba“), není-li škoda uhrazena z pojištění advokáta.

(2) V případě úmrtí nebo zániku oprávněné osoby poskytne Komora náhradu z Garančního fondu jeho dědici nebo právnímu nástupci, a to za stejných podmínek jako oprávněné osobě.

Čl. 5

(1) Náhrada z Garančního fondu se poskytne oprávněné osobě maximálně do výše nesplacené části způsobené škody, nikoliv však více než

a) 2,5 mil. Kč na jednu úschovu, nebo

b) 5 mil. Kč na jednu úschovu, jde-li o kupní cenu plynoucí z prodeje nemovité věci, která slouží k bydlení podle katastru nemovitostí, pokud byl tento prodej doložen návrhem na zahájení vkladového řízení do katastru nemovitostí u příslušného katastrálního úřadu.

(2) Je-li oprávněných osob v rámci jedné úschovy více, uspokojí se poměrně.

(3) V případě, že prostředky Garančního fondu nepostačují k vyplacení náhrady všem oprávněným osobám, které o poskytnutí náhrady požádaly v daném kalendářním roce, poskytně se každé z nich poměrná část s tím, že zbývající plnění bude poskytnuto za stejných podmínek v následujícím kalendářním roce.

Čl. 6

(1) Komora přijímá žádosti o poskytnutí náhrady z Garančního fondu v průběhu kalendářního roku a vede jejich evidenci.

(2) O poskytnutí náhrady z Garančního fondu a její výši rozhoduje představenstvo do konce ledna následujícího kalendářního roku.

(3) Představenstvo rozhodne o výši náhrady jednotlivým oprávněným osobám podle výše peněžních prostředků Garančního fondu k 31. prosinci daného kalendářního roku, jakož i podle počtu oprávněných osob, které v daném kalendářním roce podaly žádost o poskytnutí náhrady z Garančního fondu a podle výše nesplacené části způsobené škody.

ČÁST ČTVRTÁ

SPRÁVA GARANČNÍHO FONDU

Čl. 7

(1) Peněžní prostředky v Garančním fondu vede Komora na samostatném účtu Komory odděleně od jiných peněžních prostředků Komory.

(2) Náklady na zřízení a správu Garančního fondu se hradí z prostředků Komory. Výnosy Garančního fondu jsou příjmem Komory.

ČÁST PÁTÁ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Čl. 8

Advokátem podle tohoto usnesení se rozumí rovněž advokátní společnost, není-li stanoveno jinak.

Čl. 9

(1) Představenstvo je oprávněno stanovit usnesením vyhlášeným ve Věstníku České advokátní komory další příjmy Garančního fondu.

(2) Představenstvo je oprávněno rozhodnout usnesením vyhlášeným ve Věstníku České advokátní komory o snížení odvodu do Garančního fondu, případně o jeho opětovném zvýšení maximálně do výše uvedené v čl. 3 odstavci 2.

Čl. 10

Toto usnesení nabude účinnosti dnem 1. ledna 2026.

.....

předseda / předsedkyně
České advokátní komory

ODŮVODNĚNÍ

Obecně

Zákonem č. 73/2025 Sb. kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, bude k 1. lednu 2026 zřízen Garanční fond České advokátní komory (viz § 29a zákona). Součástí novely je i nově založené zmocnění sněmu přijímat svým usnesením ve formě stavovského předpisu pravidla tvorby a čerpání Garančního fondu (viz § 43 písm. d) zákona). Stavovská úprava je tak neodmyslitelnou součástí právní úpravy tohoto institutu, jehož účelem je zmírnit škodu způsobenou trestnou činností advokátů při úschově peněz.

Navržené usnesení vychází z právní úpravy stanovící rámcově, kdo je oprávněný k čerpání náhrad z fondu („osoby poškozené trestnou činností advokáta v souvislosti s úschovou peněžních prostředků“), jakož i z maximální výše této náhrady na jednu úschovu (2,5 mil. Kč, resp. 5 mil. Kč, jde-li o nemovitostní obchody).

K čl. 1 a 2

Úvodní ustanovení upravují předmět a účel stavovského předpisu. Principem zákonné i stavovské úpravy je, že poskytnutí náhrady z Garančního fondu nemá žádný vliv na výši dluhu advokáta; v rozsahu, v jakém Komora náhradu poskytla, přechází tato část pohledávky z poškozeného na Komoru.

K čl. 3

Základním pilířem stavovské úpravy jsou pravidla pro tvorbu fondu. Vzhledem k tomu, že úschovy peněžních prostředků provádí pouze někteří advokáti, neboť nejde o poskytování právních služeb ve smyslu § 1 odst. 2 zákona, ale o správu cizího majetku dle nové části desáté zákona, je povinnost hradit odvod do Garančního fondu stanovena tak, aby stíhala pouze advokáty, kteří tuto činnost provádějí. Z různých způsobů stanovení výše odvodu byla nakonec zvolena varianta opírající se o hrazení poplatku za každou provedenou úschovu peněz, tj. paušální částkou za každou úschovu, kterou advokát nahlásí do EKÚ. Povinnost hlásit úschovu do EKÚ je stanovena zákonem, stejně jako povinnost Komory odeslat na kontaktní údaje klienta potvrzení o tom, že advokát tuto svou povinnost splnil. Pokud by advokát povinnost nahlásit úschovu do EKÚ porušil, klient by se to okamžitě dozvěděl na základě skutečnosti, že by od Komory nedostal žádnou notifikaci.

Výše odvodu byla stanovena paušálně na 1 000 Kč, resp. 2 000 Kč, pokud se jedná o úschovu v rámci „nemovitostního obchodu“ (tj. jde-li o úschovu peněžních prostředků, které slouží k úhradě kupní ceny plynoucí z prodeje nemovité věci, která slouží k bydlení podle katastru nemovitostí). Systém hlášení úschovy do EKÚ bude nastaven tak, aby advokát učinil platbu prostřednictvím platební brány v rámci odesílání údajů do EKÚ. Vstup bude přes webové stránky ČAK v sekci zabezpečené zóny Portálu ČAK (tj. jako doposud).

K čl. 4

Definice oprávněné osoby vychází z následujících znaků:

a) jde o osobu, které advokát trestnou činností způsobil škodu v souvislosti s úschovou peněžních prostředků podle části desáté zákona o advokacii; jde o obecné vymezení, které se prokazuje doložením pravomocného rozhodnutí soudu (viz níže);

b) její identifikační údaje advokát nahlásil do elektronické knihy úschov postupem podle usnesení o úschovách; povinnost advokáta odeslat do EKÚ identifikační údaje klienta je nezbytná k tomu, aby Komora měla informaci o oprávněné osobě a zároveň se jednalo o úschovu, kterou advokát řádně nahlásil do EKÚ, což je podmínka pro přiznání náhrady;

c) doloží pravomocné rozhodnutí soudu potvrzující skutečnost, že má nárok na náhradu škody způsobenou trestnou činností advokáta v souvislosti s úschovou peněžních prostředků; pouze pravomocné rozhodnutí soudu může představovat podklad pro přiznání náhrady z Garančního fondu. Žádný jiný titul to být nemůže – není tedy možné vyplácet náhradu na základě uznání dluhu, dohody mezi věřitelem a dlužníkem atd., a to ani v případě, půjde-li o exekuční titul (např. ve formě notářského zápisu se svolením k přímé vykonatelnosti);

d) doloží přehled o celkové výši vymoženého peněžitého plnění; poskytování náhrad z Garančního fondu vychází z principu, kdy je z prostředků fondu hrazena škoda, kterou advokát neuhradil (ať již dobrovolně nebo v rámci exekuce). Proto Komora přiznává náhradu pouze tehdy, pokud poškozený předloží buď kvitanci ve smyslu § 1949 o. z. nebo přehled o vymoženém peněžitém plnění.

Podmínkou bude rovněž to, že škoda nebyla uhrazena v rámci pojištění odpovědnosti advokáta. V současné době sice neexistuje produkt, který by kryl pojistné riziko spočívající v trestné činnosti advokáta, nicméně pro případ existence obdobného produktu je potřeba zamezit tomu, aby poškozený dostal jak pojistné plnění, tak náhradu z Garančního fondu.

Pokud by oprávněná osoba zemřela nebo zanikla, přechází nárok na náhradu z Garančního fondu na jejího dědice, resp. právního nástupce.

K čl. 5 a 6

Výše náhrady je stanovena zákonem, tj. tato část ustanovení pouze deklaruje platnou právní úpravu. To samé platí pro mechanismy výpočtu, jakou náhradu dostane oprávněná osoba v případě, kdy je poškozených v rámci jedné úschovy více, stejně jako tehdy, pokud prostředky fondu nedostačují k vyplacení všech náhrad. Principem je vyplacení prostředků všem přihlášeným poškozeným v rámci jednoho kalendářního roku s tím, že neuspokojená část náhrad se vyplatí v příštím kalendářním roce (popř. v následujících letech).

Komora proto přijímá žádosti o náhradu v průběhu kalendářního roku s tím, že následně představenstvo jako věcně příslušný orgán rozhodne o vyplacení prostředků na základě shora uvedených principů.

Čl. 7

Aby se účelově vymezily peněžní prostředky Garančního fondu jako takového, stanoví se pravidlo pro vedení prostředků fondu na samostatném účtu. Aby byly prostředky fondu v plné výši určené k vyplacení náhrad oprávněným osobám, určuje se, že náklady na tvorbu fondu nese Komora s tím, že je bude hradit z výnosů peněžních prostředků Garančního fondu.

K čl. 8

Povinnost odvádět odvody do Garančního fondu stíhá buď advokáta (pokud vykonává advokacii samostatně nebo ve sdružení), nebo advokátní společnost, a to tehdy, pokud úschovu provádí tato společnost, jejímž jménem advokát vykonává advokacii.

K čl. 9

Představenstvo se zmocňuje, aby mohlo rozhodnout o jiných příjmech Garančního fondu (např. z pokut vybíraných v kárném řízení atp.). Současně je představenstvo zmocněno k tomu, aby rozhodlo o snížení odvodů, pokud by další navyšování prostředků v Garančním fondu postrádalo opodstatnění. Stejně tak může představenstvo znovu zvýšit odvody až na maximální výši tehdy, pokud by v mezidobí došlo k odčerpání prostředků fondu.

K čl. 10

Účinnost se navrhuje stanovit ke dni nabytí účinnosti zákonné úpravy, tj. dnem 1. ledna 2026.